GAZETA HANDLOWA.

Nr. 186. Warszawa, dnia 13 (25) sierpnia. Środa. 1869.

ROK 6.

Warszawa, dnia 25 sierpnia.

Półurzędowa prasa wiedeńska objawia ciągle wielki pesymizm w zapatrywaniu na stosunki wschodnie. Wiadomość o nadejściu do Konstantynopola zadawalniającéj odpowiedzi vice-króla na pismo wielkiego wezyra uważa za przedwczesną. Odpowiedź wprawdzie Izmaela paszy dnia 13 t. m. wysłaną została z Alexandryi i mogła dnia 17 przybyć do Konstantynopola, toż samo przyznają pisma wiedeńskie, że vice- król w odpowiedzi swojéj usiłuje pojednać Portę i że dlatego dokument jego trzymany jest w tonie jak najbardziéj pojednawczym. Zatem jednak nie idzie, ażeby odpowiedź vice-króla przez Portę uważaną być miała za zadawalniającą i ażeby ta ostatnia przez nią nakłonioną być miała do zaniechania środków represyjnych przeciwko Izmaelowi paszy postanowionych. Jeżeli rozpuszczono wiadomość, że odpowiedź egipska zadowolniła Portę, oznacza to raczéj życzenia mocarstw zachodnich, starających się o pojednawcze załatwienie sporu, niż usposobienie saméj Porty.

W Wiedniu wątpią w zadawalniający skutek noty vice-króla, ponieważ Porta nie zechce polegać na gołych słowach, zwłaszcza, iż ma w ręku dowody złych względem niéj zamiarów Izmaela paszy. Rząd turecki jest w posiadaniu całego szeregu dokumentów, dowodzących, że vice-król uczynić się chciał zupełnie niezależnym monarchą Egiptu. Między temi dokumentami znajdują się listy do konsula Stanów Zjednoczonych na wyspie Krecie, w których uprasza o poparcie Unii, w celu oderwania Kandyi od państwa tureckiego. Listy te pisane podczas powstania Kandyotów, przesłane zostały przez konsula posłowi amerykańskiemu w Konstantynopolu, który wręczył je ambasadorowi angielskiemu a ten wydał Porcie. Z innych dokumentów, znajdujących się również w ręku Aalego paszy, pokazuje się podobno, że cała intryga w Prusiech jest uknowana a po części przeciwko Austryi skierowana. „Neue freie Presse", przytaczająca powyższe szczegóły widzi w owych intrygach dowód tożsamości interesów Austryi i Turcyi.

Stosownie do wiadomości otrzymanych z Konstantynopola przez to samo pismo sułtan ma być oburzony z powodu zdradzieckiego postępowania swego egipskiego namiestnika i ma obstawać przy zamiarze złożenia go z urzędu. Krok ten uważają podobno w Konstantynopolu nie tylko za konieczny, ale także za nie niebezpieczny, ponieważ nie przypuszczają, ażeby mógł na seryo zaniepokoić wschód, a to ze względu, najprzód, że władza sułtana między ludnością mahometańską, jest jeszcze bardzo wielką, powtóre, że dzisiejsza armia turecka nie może być porównaną z tą, którą Mehemed Ali pobił niegdyś pod Konieh i Nisib. Od czasu wojny krymskiéj, Turcya na polu militarnem bardzo wielkie uczyniła postępy i byłaby dla Izmaela paszy strasznym przeciwnikiem, gdyby ten ostatni odważył się na wojnę. Rząd turecki zresztą przedsiębierze środki ostrożności ażeby nie być niespodzianie przez wypadki zaskoczonym. Na ostatniéj radzie ministrów postanowiono wysłać silny oddział wojska do Trypolisu, postawić trzy statki pancerne na wybrzeżach afrykańskich i zamianować Halima paszę, gubernatorem cywilnym i wojskowym Syryi. Halim pasza, najmłodszy syn Mehemeda Alego i stryj Izmaela ma być w całéj Azyi bardzo lubionym a będąc gubernatorem Syryi, miałby wielką sposobność bacznego śledzenia każdego ruchu vice-króla.

Dziennik wiedeński, z którego powyższe wyjmujemy doniesienia, zgadza się z postanowieniami Porty, przyznając jéj wszelkie prawo do postąpienia w zamierzony sposób; jedno tylko poniekąd zastanowić może, a mianowicie, że bez względu na tylokrotnie dowodzoną konieczność utrzymania pokoju wyraża żal, że pośredniczące usiłowania mocarstw zachodnich a szczególniéj Francyi, przeszkodzić mogą wykonaniu gróźb w liście Aalego paszy zawartych.

„Indep. belge" mówiąc o ostatniéj nocie hr. Beusta, kładzie nacisk na fakt, że stosunki między posłem austryackim w Berlinie a hr. Bismarkiem, już od blisko półtora roku są wstrzymane, początkowo z powodu wyjazdu hr. Wimpfen, następnie zaś, od ostatnich 7—8 miesięcy, w skutek wyraźnego polecenia gabinetu wiedeńskiego. Powody jakie kanclerz austryacki przytacza dla wytłumaczenia tego dyplomatycznego poniekąd zerwania. „Indep. belge" uważa, za nie zupełnie zadawalniające i w ogóle zdaje się przyznawać, że stosunki między dwoma państwami wiele do życzenia pozostawiają.

W Meksyku aresztowano dwóch oficerów byłéj armii cesarskiéj, jako obwinionych o należenie do spisku przeciwko prezydentowi Juarezowi. Wezwali oni opieki posła amerykańskiego, ale ten ostatni odmówił mieszania się do ich sprawy. Rokoszan prowincyi Tamauli-

GAWĘDY EKONOMICZNE.

(Dalszy ciąg—patrz Nr 185).

Wszystkie te sofizmaty zbiliśmy już poprzednio przedstawieniem zasad w części pierwszej naszych pogadanek, lecz błąd zwykle tak się zakorzenia, iż nie od rzeczy będzie zasady te znowu przytoczyć. Nie ma nic fałszywszego jak ten pewnik przyjęty przez uczonych i inorantów: *praca to bogactwo.* Dobrobyt zależy nie od siły pracy lecz od jéj wyników. Otóż w społeczeństwie tem więcej się iści użyteczności im przy zaspokojeniu naszych potrzeb więcej współdziała przyroda aniżeli praca ludzka. Przypuśćmy, że przyroda we wszystkich rzeczach okazała się tak szczodrą jak przy wodzie, i że praca ludzka ograniczałaby się tylko do podjęcia tego, czego sobie życzymy; społeczeństwo miałoby bardzo mało *wartości* a ogromną ilość użyteczności. Stalibyśmy się *nec plus ultra* próżniactwa i znaleźlibyśmy się także na szczycie dobrobytu; stąd więc czerpiemy dowód, że bogactwo albo lepiej mówiąc dobrobyt nie zależy od ilości pracy. Myśl swoją posunąłem po za granice możliwości, aby ułatwić jej zrozumienie. Naturalnie, że istnieje nieskończona liczba szczebli między naszem położeniem obecnem a tem, które przytoczyłem jako przypuszczenie.

Nie mogąc dojść nigdy do ograniczenia pracy ludzkiej do prostego schylenia się, aby co wziąść, możemy jednak zbliżać się do tego ideału i rzeczywiście zbliżamy się do niego z dniem każdym. Aby się o tem przekonać, dosyć jest spojrzeć w przeszłość i zmierzyć drogę jaką społeczność przebyła od stanu dzikiego.

Dwa są sposoby, za pomocą których przyroda przyczynia się do zaspokojenia naszych potrzeb: zużytkowanie sił i materyałów tuż koło nas się znajdujących oraz sił i materyałów daleko po za nami spoczywających, jednem słowem, odkrycia i przywóz. Wpływ obudwu tych środków pośrednictwa przyrody w pracy ludzkiej jest jednakowy. Wynajdźcie maszynę do przędzenia, która zniszczy przemysł kądzielny, lub przywoźcie owoc dojrzały pod słońcem zwrotnikowem, który sprawi upadek cieplarni, w obydwu przypadkach widzicie że praca obciążliwa zastąpioną została przez odpowiedni stosunek użyteczności darmej. Szkoda dotyka kilku, ale dobrodziejstwo spada na wszystkich: wytwór szczegółowy traci to wszystko, co zyskuje spożycie ogólne. Jeżeli zakazują przywozu, logika wymaga by zabroniono także wszelkich wynalazków nietylko przyszłych ale i przeszłych, wszelkich jednem słowem sposobów, które zastępują zupełnie lub tylko zmniejszają pracę ludzką. Hektar ziemi przy równej pracy wytworzy w Krymie 30 hektolitrów, we Francyi 10. Zboże krymskie zawiera w sobie większy stosunek użyteczności darmej, i dlatego zabraniacie mi sprowadzać je, a przynajmniej nakładacie takie cło, że

pas pobiły wojska rządowe, natomiast przybiera wojna Indyanów w Yukatanie groźne rozmiary. Hiszpania wkrótce przywrócić zamierza stosunki dyplomatyczne z Meksykiem.

Paryż, 23 sierpnia. „Ajencya Havas” zaprzecza wiadomości przez niektóre pisma podanéj, jakoby książe Latour d'Auvergne wystosować miał notę do przedstawiciela Francyi w Wiedniu, w któréj pochwala depeszę hr. Beusta z d. 15 t. m. Zapewniają, że rząd francuzki nie mieszał się do wymiany depesz między Wiedniem a Berlinem. Zaprzeczenie to potwierdza także „Patrie”. Według zaś tego ostatniego pisma zwinięte będą wielkie komendy wojskowe, na które podzielone jest cesarstwo. Cesarzowa i książe cesarski udali się do Fontainebleau, zkąd jutro pojadą daléj do Lyonu. Bezzasadną jest pogłoska jakoby książe Napoleon zamierzał udać się na otwarcie kanału suezkiego a następnie odbyć podróż do Indyi.

Madryt, 23 sierpnia. Urzędowa „Gaceta de Madrid” donosi: Bandy karlistów pod dowództwem Galindo Rocher'a pobite zostały przez wojsko, które straciło 11 ludzi w zabitych. Straty powstańców są znaczne. Dowódzca karlistów Sabariego na czele 500 ludzi ukazał się znowu około Fernan Caballero.

(*Nordd. Allg. Ztg. Ind. Bl.*)

Telegramy Handlowe.

Szczecin, 23 sierpnia. (Targ zbożowy). *Pszenica* w miejscu 70—79; z dostawą w sierpniu $78\frac{1}{2}$, we wrześniu i październiku $73\frac{1}{2}$, na wiosnę $72\frac{1}{2}$. *Żyto* w miejscu 53—55; z dostawą w sierpniu 54, we wrześniu i październiku 53, w październiku i listopadzie $52\frac{1}{2}$, na wiosnę $50\frac{1}{2}$.

Paryż, 23 sierpnia. Mąka z dostawą w sierpniu 59.75, we wrześniu i grudniu 62.—, w listopadzie i lutym 62.50.

Hamburg, 23 sierpnia. (Targ zbożowy). W *pszenicy* w miejscu spokojnie, na dostawę ceny niższe; *żyta* w miejscu i na dostawę ceny mocne. *Pszenica* z dostawą w sierpniu za 5,400 ℔ $124\frac{1}{2}$, w sierpniu i wrześniu 123, we wrześniu i październiku 123. *Żyto* z dostawą w sierpniu za 5,000 ℔ 97, w sierpniu i wrześniu 94, we wrześniu i październiku 91. W *okowicie* brak ożywienia; z dostawą w sierpniu $23\frac{1}{2}$, we wrześniu i październiku $23\frac{3}{4}$, w październiku i listopadzie $23\frac{1}{2}$. *Kawy* ceny lepsze. *Cynk* bez ożywienia. W *oleju skalnym* bardzo spokojnie, lecz ceny mocne, w miejscu $14\frac{3}{4}$; z dostawą w sierpniu i grudniu $14\frac{5}{8}$.

Amsterdam, 23 sierpnia. (Targ zbożowy). *Pszenica* bez obrotu. W *życie* w miejscu spokojnie; z dostawą w październiku 212, w marcu 209. *Rzepak* z dostawą w październiku 78, w kwietniu 81.

Antwerpia, 23 sierpnia. (Targ zbożowy). W *pszenicy* i *życie* w miejscu spokojnie. (*Olej skalny*). Rafinowany typowo-biały w miejscu 52; z dostawą w sierpniu 54, w październiku i grudniu $54\frac{1}{2}$.

Brema, 23 sierpnia. (Olej skalny) Standard white w miejscu $6\frac{5}{12}$; z dostawą w październiku $6\frac{1}{2}$, w listopadzie $6\frac{7}{12}$; interes spokojny.

Londyn, 23 sierpnia. (Targ zbożowy). Dowozy zagraniczne od ostatniego poniedziałku wynoszą: pszenicy 47,779, jęczmienia 3,407, owsa 37,291 kwarterów.

Targ słabo odwiedzany. Angielska 2—3 sz., zagraniczna 2 sz. niżej do nabycia, ceny słabe. *Owsa* ceny również 6 p. niżéj. *Mąka* w beczkach 1 sz., w workach 1—2 sz. niżéj: spokojnie; p. pogoda.

Liverpool, 23 sierpnia. (Bawełna). Obroty wynoszą 10,000 bel. Interes spokojny.

Middling Orleans 14, middling amerykańska $13\frac{3}{4}$, fair Dhollerah $10\frac{7}{8}$, middling fair Dhollerah $10\frac{1}{2}$, good middling Dhollerah 10, fair Bengal $9\frac{5}{8}$, new fair Oomra $11\frac{5}{8}$, good fair Oomra —, Pernam $14\frac{5}{8}$, Smyrna $11\frac{1}{4}$, Egiptia —, Oomra w maju dowieziona —.

(*W. T. B., T. B. f. N. D.*)

Korrespondencye Gazety Handlowéj.

Petersburg, 20 sierpnia (Witt et comp). W tygodniu ubiegłym interes nasz wywozowy nieco więcej był ożywiony.

Łój zakupywano do Niemiec; do Anglii nie czynią zakupów. Prima żółty łój świeczny płacono ostatnio rs. $55\frac{1}{4}$—$\frac{1}{2}$, łój do wyrobu mydła rs. 55 w miejscu i po tych cenach z drugiej ręki można jeszcze trochę nabyć. Ukraiński łój świeczny w miejscu rs. 57, zdaje się, że na obstalunki pewne oddawanoby cokolwiek taniej. Zaraza na bydło w Prusiech wschodnich przyczyni się do żądań łoju z Rosyi. Wywieziono dotąd 10,001 beczek łoju (w r. z. 17433 beczek).

Potażu kupiono w tym tygodniu około 250 beczek prima kazańkiego w miejscu po rs. $24\frac{1}{2}$ i rs. 24 kop. 65 jakoteż 200 beczek z dostawą we wrześniu i październiku po rs. $23\frac{1}{2}$ z wypłatą z góry. Prima potaż kazański można nabyć po rs. $24\frac{1}{2}$ w miejscu i z dostawą we wrześniu i październiku, a po rs. 24 z zadatkiem rs. 3. Sofronowski popiół drzewny rs. 27 w miejscu. Wywieziono dotychczas 9200 beczek (w r. z. 10,274 beczek).

Oleina po rs. 3 kop. 75.

Konopi bardzo żądano; w ostatnich czasach znaczne poczyniono zakupy zwłaszcza konopi czystych na rachunek angielski. Płacono konopie czyste po rs. 37—40, brak po rs. 35—37, półczyste po rs. 34—36 wedle dobroci.

Niżny-Nowogród. Jarmark idzie jako tako; Dotąd towary modne znajdują dobry odbyt. Wyroby miejskie i rękodzielnicze zbywają powoli i bez korzyści dla sprzedawców. Bawełny na jarmark nic nie przywieziono. Herbaty sprzedano 12,000 skrzyń, lepsze partye płacono po rs. 117, średnie po rs. 105. Żelaza zakupiono do Tweru 100,000 pudów.

Berlin, 21 sierpnia. (Metale). Obrót w interesie metalowym był ograniczony równie jak w tygodniu poprzednim. Ceny po większej części niezmienione. Ceny surowca w Glasgowie mocno się trzymają, War-

nie mogę korzystać z użyteczności darmej przyrody w tym kraju. Lecz wynajduję sposób osiągnięcia we Francyi tego samego rezultatu co w Krymie za pomocą amoniaku. Nie tylko że mi nie zabronicie korzystania z mego odkrycia, ale prawdopodobnie przyznacie mi jeszcze nagrodę narodową.

Czy jest w tem konsekwencya? Zniszczyłem przeszkodę, t. j. nieurodzajność gruntu, która ograniczała pożywienie moich bliźnich; otworzyłem na targu obfitość i głosicie żem się dobrze zasłużył ojczyźnie. Przychodzę z ładunkiem zboża z Odessy, który wyświadczy współobywatelom to samo dobrodziejstwo, a wy zamykacie swoje porty. Tak więc wzbogacić kraj swój nawozem, jest dobrem; wzbogacić go przez przywóz, jest złem.

Z trudności tej jak z wielu innych chcą wybrnąć przytaczając to zdanie szczególne: „W ekonomice nie ma zasady bezwzględnej.” Jest to powiedzieć: „W ekonomice nie ma faktów.” Czemże bo są zasady? Formułami streszczającemi w sobie szereg faktów stwierdzonych. I tak, ci co uznają maszyny za rzecz sprawiającą skutki dobre, formułują swoje obserwacye w tej zasadzie; „maszyny są dobrem.” Powiedzieć, że nie ma zasad, znaczy strącić duch ludzki na ostatni stopień poniżenia. Dlaczegoż nie powiedzieć otwarcie: „Nie wiem, gdzie jest prawda, a gdzie fałsz i nie chcę się tem trudzić. Skutek bezpośredni każdego środka na mój dobrobyt osobisty, jest dla mnie jedynem prawem, które zgadzam się uznać.” Oto jak się dochodzi w teorji do niedorzeczności, a w praktyce do nędzy.

Cóż się dzieje gdy do wszystkich przedmiotów spożycia zastosują teoryę którą w tej chwili przedstawiłem. Zamiast zbliżyć ludzkość do ideału darmości bezwzględnej, do którego ustawicznie wzdycha, oddalają ją od niego. Przypuściwszy, że taki stan rzeczy sprzyja wytworowi, czego ja nie podzielam, nie można zaprzeczyć, że zadaje wielki cios spożyciu ogólnemu. Zarzucają że wytwórcy zagraniczni mogą mieć nad nami przewagę pochodzącą jeszcze skąd inąd jak z lepszego gruntu i klimatu. Mogą mieć np. przewagę pod względem kapitałów, zręczności robotników, umiarkowanych podatków i zarobków, stałości swego społeczeństwa i t. d. Jest to jedna przyczyna więcej, aby nabywać wytwory cudzoziemców. Któż bo zyskuje na taniości wytworu? Nabywca. Kiedyż więc zrozumiemy nareszcie tę piękną i pocieszającą prawdę, której zapoznawanie sprawiło i wywołało tyle zazdrości i tyle sporów, że: *bogactwo jednych jest także bogactwem drugich?* W złem zarówno jak w dobrem iści wolność prawdziwą solidarność między narodami. Wolność działa na tej samej podstawie co ubezpieczenia; rozkłada nieszczęścia, któreby bez niej spadły na jeden naród i jeden okres, na wielką liczbę ludzi i wielką liczbę lat. Czyż nie jest dziś widocznem, że wolność ocaliła Anglię w r. 1847 od niedostatku i wstrząśnień politycznych będących następstwem niedostatku? Jeżeli już poświęcamy spożywcę zobaczmy przynajmniej czy korzysta z tego wytwórca.

(*Dokończenie nastąpi*).

-rants 52 sz. 3 d, Marki wywozowe bardziej żądane, Gartsherrie I 60 sz., Coltness I $61\frac{1}{2}$—62 sz., Langloan I $54\frac{1}{2}$ sz., ceny tutejsze za dobre marki szkockie $41\frac{1}{2}$—42 sgr. za cetnar. Ceny surowca szląskiego niezmienione, surowiec drzewno-węglisty 42—43 sgr., surowiec koaksowy $36\frac{1}{2}$—37 sgr. Stare szyny dróg żelaznych do przewalcowania $1\frac{5}{6}$ tal. na cele budowlane $2\frac{1}{6}$—$\frac{1}{4}$ tal. za cetnar. Żelaza sztabowego bardzo żądano, kute 4—$4\frac{1}{12}$ tal. walcowane 3 tal. za cetn.

Ceny miedzi mocne i wyższe, chilijska w Londynie $67\frac{1}{2}$—68 Ł., ceny tutejsze za angielską 25—$25\frac{1}{4}$ tal. rafinowana z Mansfeldu $26\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ tal., szwedzka $25\frac{1}{2}$—26 tal.

W interesie cyny cisza; Banca w Holandyi fl. $79\frac{1}{2}$. Straits w Londynie 130—131 Ł., Banca w miejscu $46\frac{2}{3}$—$\frac{5}{6}$ tal. Lamm $44\frac{1}{2}$—$44\frac{3}{4}$ tal. za cetnar.

W cynku cisza. W. H. marki $6\frac{2}{3}$ tal., pośledenie $6\frac{1}{2}$ tal., w miejscu pierwsze $7\frac{1}{12}$ tal. a ostatnie $6\frac{5}{6}$ tal. za cetn.

Ceny ołowiu mocno się trzymają, tarnowicki $6\frac{5}{6}$ tal., freibergski $6\frac{5}{12}$ tal., hiszpański 7 tal. za cetn.

W węglach i koaksie interes spokojny.

Kronika wiadomości krajowych i zagranicznych.

Urodzaje. Nad Bugiem w powiecie bialskim wiosna była niedogodna dla urodzajów, bo sucha. Żyta mierne, pszenice niedobre, miotłą przepełnione, jarzyny po większej części dobre. Sam początek żniw dżdżysty, a później gwałtowne upały spowodowały nagłe dojrzenie wszelkiego zboża, przytem trudność robotnika popsuła zbiory. Od d. 7 sierpnia znowu ciągłe deszcze gnoją zboże na polu. Bydło rogate podlega chorobie języków i racic.

W gubernii siedleckiej do 1 lipca stan ozimin i jarzyn tudzież zbioru siana był następujący: pszenica w niektórych miejscach chybiła, w ogóle urodzaj jej w tym roku można nazwać średnim. Urodzaj żyta dobry, a jęczmienia, grochu, owsa i ziemniaków dostateczny. Siana zebrano mniej niż w roku zeszłym, a w wielu miejscowościach z powodu ciągłych deszczów siano poczerniało. W ogólności urodzaje tegoroczne w gubernii siedleckiej jakkolwiek ucierpiały od burz i gradobicia, można uważać za dostateczne.

Powiat płoński. Od kilku tygodni w okolicach naszych sroży się na bydle i trzodzie chlewnej choroba nóg i pysków; w powiatach płońskim i płockim wstrzymuje ona roboty. Zasiewy przez to mogą uledz znacznemu opóźnieniu. Trafił się tu także karbunkuł. Zbiory wcale niezłe, plon w snopie dość dobry. Ceny będą wyższe od zeszłorocznych; dziś płacą za parę bez dostawy 12 rs. i więcej.

— Z Petersburga donoszą o nowem przedsiębierstwie, które olbrzymie rozmiary ma przybrać i pomyślnym uwieńczone będzie skutkiem. Na mocy umowy zawartej w Charkowie między posiadaczami ziemskimi z jednej a p. Dessemont z drugiej strony, odstąpiono temu ostatniemu częścią jako dzierżawę częścią na własność grunt leżący nad rzeką Lugan w okręgu Sławianoserbskim wynoszący 9000 dziesięcin, odległy na wiorst 30 od drogi charkowsko-taganrogskiej a na 10 wiorst od rzeki Dońca a to wraz z inwentarzem i prawem wyzyskiwania wszystkich bogactw na ziemi lub pod nią się znajdujących. W gruncie tym znajdują się pokłady węgla kamiennego należące do grupy pokładów lugańskich, które są uważane przez wszystkich geologów i inżynierów rosyjskich i zagranicznych za najobfitsze w tych okolicach. Prócz tego znajdują się tam inne minerały i metale w takiej ilości, że inne jeszcze gałęzie przemysłu rozwinięte będą. Pan Dessemont zamówił już pułkownika Nosowa znanego z badań geologiczno-topograficznych gruntu nad Dońcem, oraz znanego geologa belgijskiego.

— Półwysep krymski ma być przecięty drogą żelazną z Sewastopola do Łosowy, stacyi na drodze taganrogsko-charkowskiej. Budowę linii z Sewastopola do Symferopola bierze na swoje koszta korona; roboty ziemne mają rozpocząć we wrześniu r. b. Na budowę z Symferopola do stacyi Łozowa nadaną będzie koncesya.

— W gubernii Kowieńskiéj urodzaj piękny i obfity w ogóle, jarzyny i lny szczególniéj się udały. Żniwa jednak niezbyt pomyślnie wypadają z powodu niepogody. Żniwo żyta skończone, pszenicy, jęczmienia i owsa w połowie. W ostatnich dniach nawalne deszcze wiele szkody zrządziły szczególniéj w grochu. Ziemniaki bardzo gniją. Siana wiele zgniło. Drogi popsute jak na wiosnę.

— Z Anglii donoszą o urodzajach: w West-Sussex (około połowy sierpnia); jesteśmy w połowie żniw pszenicznych i zdaje się, iż one wcale miernie wypadną. Wcześnie zasiany jęczmień na dobrze doprawionych polach, zdaje się, wyda plon średni. Owies wcześniéj siany na dobréj roli, dobrze się trzyma. W Sommerset już od dwóch tygodni rozpoczęto żniwa pszenicy. Słoma obfitsza jak w roku zeszłym. Zauważano, iż snopy cięższe są u podstawy niż przy wierzchołku. Waga i jakość ziarna tegorocznego nie wyrównywa przeszłorocznym. Jęczmień dobry. Ziemniaki mniéj dotknięte zarazą jak lat innych.

— P. Natan Fogel, obywatel miasta Płocka, powziął myśl założenia w tem mieście banku pożyczkowego przy pomocy stowarzyszenia. Kapitał 8,000 rs. ma być zebrany w sposób udziałowy. Procent 5 $\frac{0}{0}$ rocznie. Trasowanie wexli i pożyczki lombardowe. Myślą także w Płocku o założeniu stowarzyszenia spożywczego.

— Przestrzeń drogi żelaznéj toruńsko-insterburgskiéj od Torunia do Jabłonowa ma być otwarta 1 października 1870 roku. Pod Toruniem stanie most żelazny przez Wisłę.

— Z Syberyi do „Birżewych Wiedom." piszą: Wiadomo, iż jarmarki są nienormalnym pojawem, wynikającym ze złych i utrudnionych komunikacyj, oraz nizkiego stopnia handlu stałego. Dlatego ludzie praktyczni mówią, iż po połączeniu Rosyi z Syberyą koleją żelazną, jarmarki: niżegorodzki, irbitski i krestowski zmniejszyć będą musiały znacznie swoje obroty a w następstwie z uregulowaniem się stałych stosunków handlowych zupełnie ustaną.

— *Coś szybszego jak myśl.* Na konferencyi mechaników niedawno odbytéj, powszechne obudził zajęcie przyrząd nowy *chronoskopem* zwany (*szybkomierz*); przyrząd ten służyć ma do mierzenia szybkości kuli w przebiegu strzału. Cudowny ten przyrząd wynalazku kapitana artyleryi Andrzeja Noble, współwłaściciela firmy Wiliam Armstrong i spółka, wskazuje jedną milionową część sekundy.

— Gdyby rok 1769 miał z dziejów być wykreślony, świat odmienną przybrałby postać. W roku 1769 urodzili się; Humbold, Cuvier, Walter Scott, Mehemed Ali egipski, książe Wellington i Napoleon Bonaparte.

— *O przemyśle angielskim.* Interes w Manchester cierpi bardzo z powodu podwyższonych cen bawełny w Liwerpoolu; klientela krajowa i zagraniczna ogranicza się o ile możności w zakupach. Zmiany tego stanu nie można się spodziewać przed nadejściem nowej bawełny amerykańskiej. A że ztamtąd jakoteż z Indyj oczekują wielkich ładunków, nabywcy więc przyjęli postawę wyczekującą. Ceny przędzy $\frac{1}{4}$ *H* wyższe są jak przed tygodniem a ceny schirting mocno się trzymają. W Nothingham interes spokojny. Tiule są trochę tańsze a walansyeny i gupiury bardziej żądane. Z lądu stałego i z Ameryki nadchodzi zleceń bardzo mało. Za to w Halifaksie usposobienie w wytworach amerykańskich lepsze. W dywanach interes ożywiony. W Bradford ceny wełny trzymały się na stanowisku zeszłotygodniowem, gdyż posiadacze pomimo licznych zapasów na rynku ustępstw czynić nie chcieli. Najwięcej żądano przędzy twardej na spożycie krajowe. W ogólności jednak ceny były korzystne dla nabywców. W Leeds najpożądańszym towarem były gatunki tańsze tweeds, ale i o molton się dopytywano. Takież mniej więcej usposobienie panuje i w Huddersfield. W Leicester głównie żądają gatunków średnich i ciężkich; interes w ogólności dosyć spokojny. W szkockich okręgach wyrabiających len tylko Jute i jej wytwory cieszyły się wielkim obrotem; przędza przerabiana dosyć zaniedbana. W okręgach wyrabiających żelazo pracują z wielką usilnością nad uskutecznieniem obstalunków szyn dla zagranicy. W Birmingham główne zakłady są bardzo zajęte.

— W Lipsku wychodzi przekład niemiecki dzieł Jana Stuarta Milla, słynnego filozofa, wolnomyśliciela i ekonomisty angielskiego. Przypominamy przy téj sposobności, że literatura nasza posiada przekład jego ekonomii politycznéj rozprawy o „wolności" i traktatu politycznego o „rządzie reprezentacyjnym", i nadmieniamy, iż nader pożądanym byłby przekład *Logiki* tego myśliciela, którego ścisłość naukową i inteligencyę Niemcy tak cenią wysoko, że Milla na równi z Humboldem stawiają.

— Wyszedł Nr. 33 Gazety Rolniczej, który zawiera następujące artykuły:

Od Redakcyi: o wyjściu 3go zeszytu Biblioteki Rolniczej. Rzecz o płodozmianie przez Henryka Sławińskiego. Kilka myśli o chowie dobytku przez Władysława Misky. Przyrząd do wydobywania miodu z plastrów (z drzeworytem) przez Bronisława Ryxa. Korespondencya gospodarska z pow. Lubartowskiego przez Gustawa Saturnego Tosińskiego. Przegląd Rolniczy XVII. Przegląd przemysłowo-handlowy. Nowiny i ogłoszenia gospodarskie. Hodowla koni. Jeszcze o koniu roboczym przez Stanisława Wotowskiego. W odcinku: Mappy agronomiczne ze względu ważności chemicznego rozpoznawania ziemi przez Zygmunta Jaroszyńskiego.

OGŁOSZENIA.

Warszawski Komitet Wszechrosyjskiéj Wystawy Przemysłowéj 1870 r.

W rozwinięciu instrukcyi Najwyżéj zatwierdzonéj, o wszechrosyjskiéj wystawie przemysłowéj w roku 1870 w St. Petersburgu odbyć się mającéj, z rozkazu Jaśnie Wielmożnego Feldmarszałka Hrabiego Namiestnika ustanowiony został w Warszawie Komitet pomocniczy, którego jest obowiązkiem, w granicach przepisów, zapewnić wszelkie możliwe ułatwienia osobom pragnącym przyjąć udział w takowéj wystawie.

Podając o tem do wiadomości powszechnéj, Komitet oznajmia, że czynności sobie poruczone odbywa codziennie w pałacu Namiestnikowskim w prawym pawilonie od godziny 10 z rana do 2 z południa i w tym czasie żądane objaśnienia osobom zgłaszającym się udzielać będzie.

Prezydujący *Woyda.* Sekretarz *Święcki.*

Syndycy tymczasowi massy upadłości Alexandra Rembalskiego.

Na zasadzie upoważnienia W. Senewalda Sędziego Komisarza massy upadłości Alexandra Rembalskiego, podają do publicznéj wiadomości, że w dniu 20 sierpnia (1 września) roku bieżącego i w dni następne, prócz niedziel i świąt, od godziny 10½ z rana, odbywać się będzie w sklepie upadłego kupca Alexandra Rembalskiego pod Nr 461 w Warszawie przy ulicy Senatorskiéj położonym, sprzedaż przez publiczną licytacyę różnych towarów i przedmiotów galanteryjnych, sporządzonym spisem inwentarza objętych, a mianowicie: grzebieni szyldkretowych i rogowych, szczotek, pularesów, portmonetek, spinek, broszek, kolii imitacyjnych, mebli, perfum i rozmaitych pachnideł i t. p., a to za gotowe pieniądze zaraz po zalicytowaniu płacić się mające.

Warszawa, dnia 9 (21) sierpnia 1869 roku.

Józef Hellich Patron.
Igsakowski.

(Nr 437) (D. W.)

Kursa telegraficzne.

(Ajencyi Rudolfa Okręt).

Petersburg, dnia 24 sierpnia.	z dnia 24 za rubel srebrny			z dnia 20 za rubel srebrny		
Weksle na Londyn 3 mies.	—	30	$30\frac{1}{16}$	—	30	$29\frac{15}{16}$
ditto „ Hamburg 3 „	—	—	$27\frac{7}{16}$	—	—	$27\frac{1}{4}$
ditto „ Amsterdam 3 „	—	—	$150\frac{3}{4}$	—	—	150
ditto „ Paryż 3 „	—	—	316	—	—	$314\frac{1}{4}$
ditto Berlin 15 dni za 100 R.	—	—	—	—	—	—
5ta Pożyczka Stieglitza	—	—	89	—	—	—
6ta „ „	—	—	$107\frac{1}{2}$	—	—	—
7ma „ Rotschilda	—	—	—	—	—	—
Nowa Pożycz. Premio. z r. 1864	—	—	173	—	—	$173\frac{1}{4}$
„ „ 1866	—	—	$173\frac{1}{2}$	—	—	$173\frac{3}{4}$
5% Bilety Bank. 1e —, 2e.	—	—	$89\frac{3}{4}$	—	—	90
Akcye Wielkiego Towrz. dróg żela.	—	—	161	—	—	$161\frac{3}{8}$
Obligacye „ „	—	—	98	—	—	97
Akcye dr. żel. Warsz. Terespolskiéj	—	—	121	—	—	122
5% Listy Zastawne Ruskie	—	—	$102\frac{1}{2}$	—	—	$102\frac{1}{4}$
4% Metaliki Kupon z Lutego	—	—	—	—	—	—
„ z Sierpnia	—	—	—	—	—	—
Imperyały 652						
Dyskonto —						

Kursa Giełdy Warszawskiéj.

	z dnia 25 żądan.	z dnia 25 płacono	z d. 24 płacono
Monety i Banknoty.			
Półimperiał .... Rs.	—	—	—
Napoleondor .... „	—	—	—
Dukat ważny .... „	—	—	—
Rubel srebrny .... „	—	—	—
Talar pruski ..... (— 6/0) „	—	118	—
Gulden Austryacki.. (— %) „	—	$65\frac{1}{2}$	—
Papiery publiczne.			
Listy zastawne 100 rs. 1-a ser.	93.14	92.81	92.82
Listy zastawne 100 rs. 2-a ser.	93 31	92 98	92.82
4% Listy likwidacyjne.. .. „	78 7	77.73	77.75
Obligi Towarz. Kre. Z. za 100 Rs.	100.33	100.25	100.17
Obligi Skarbowe rs. 100.... „	—	—	—
„ cząstkowe złp. 500... „	—	—	—
Certyfi. ban. A. złp. 300... „	—	—	—
„ „ B. 200 op. kup. „	—	—	—
„ „ ditto bez proc. „	—	—	—
Akcye kol. żel. W. W. %.. „	74	72.50	74.
3% oblig. W. W. 500 fr... „	—	—	—
Akcye kol. żel. W. B. ..... „	74 50	—	73.50
Akcye Żeg. Par. rsr. 100.. „	—	—	—
Bilety skarb. 100 rsr...... „	—	—	—
Cert. kom. likw. 100 rsr... „	—	—	—
5% bil. Pań. 100 rsr. op. kup. „	90.25	—	89.50
4% metal. za sier. (za 100 rs.) .... „	—	100	100
ditto za luty (za 100 rs.) %.. „	—	101.17	101
5-ta pożyczka (za 100 rs.) ... „	—	—	—
6-ta „ (za 100 rs.) ... „	—	—	—
Akcye wielkiéj kompanii kole i żel. za 125 rs. ...... „	—	—	—
$4\frac{1}{2}$% obl. dtto 2000 f. 500.. „	—	—	—
5% poży. rossyjskiéj z r. 1864 „	174.	173	172.50
„ „ „ 1866 „	174.	173	172.50
5% Listy zastawne rossyjskie. „	103.25	102.75	102.75
5% Akc. kol. żel. W. Teres. „	—	—	—
Obligi ditto ditto.... „	—	—	—
5% „ Fabr. Łodźkie..... „	—	—	—
Weksle.			
Berlin 100 t. 2 m. ($129\frac{1}{3}$ $129\frac{1}{2}$)	116.70	116.55	116.70
ditto krótki ($129\frac{7}{12}$ —) „	116.62	—	116.70
Gdańsk dit. dit. ($129\frac{7}{12}$ —) „	116.62	—	116.70
Moskwa 100 rs. 1 emis..... „	99.50	99.25	—
Petersburg 100 rs. krótki... „	—	—	—
ditto 1 mies. .... „	—	—	99.25
Wiedeń 150 fl. 2 m. ($107\frac{2}{3}$ ½)	96.90	96.75	96.75
Hamburg 300 Bmk. ditto... „	—	—	—
Londyn 1 ft. st. 3 mies..... „	8. 2	8. 1	8.
Paryż 300 fr. 2 mies....... „	96.	—	—

Wartość kuponu: List. zast. $68\frac{8}{9}$. L. likw $93\frac{1}{3}$ Obl. sk. 160 Poż. prem. 1 em. $5\frac{83}{9}$., 2 em. $223\frac{5}{9}$.

Kursa walut zagranicznych dziś cokolwiek słabsze obroty w wexlach mniej niż średnie. Listy zast. 2 Ser. płacono wyżej, L. Z. 2 Ser. listy likw. i listy zast. rus. po kur. wczor.

Kursa telegraficzne.

(Ajencyi Rudolfa Okręt)

Berlin, dnia 24 sierpnia.	z d. 24	z d. 23
Bilety Banku Rossyjskiego 90 rs.	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{5}{8}$
Wexle na Warszawę z tet. kr. dto	$76\frac{3}{8}$	$76\frac{1}{2}$
dto „ Petersburg 3 tyg. za 100 rr.	$84\frac{7}{8}$	$84\frac{7}{8}$
dto „ „ 3 mies. dto	$84\frac{3}{8}$	$84\frac{3}{8}$
dto „ Londyn 3 mies. za 1 f. st.	$6.24\frac{5}{8}$	—
dto „ Paryż 2 „ 300 fr.	$81\frac{1}{2}$	—
dto „ Hamb. 2 „ za 300 bmk.	$150\frac{1}{2}$	—
dto „ Wiedeń 2 „ za 150 złr.	$82\frac{1}{4}$	$82\frac{1}{4}$
Listy zastawne 4% ... za 90 rs.	$71\frac{1}{4}$	$71\frac{1}{8}$
Listy likwidacyjne	$59\frac{1}{2}$	$59\frac{3}{8}$
Obligacye skarbowe 4% .. dto	$69\frac{1}{4}$	69
Koleje Rosyjskie po 125 rs. za 93 rs.	102	$102\frac{1}{2}$
Akcye Drogi Żel. Terespolskiej...	$97\frac{7}{8}$	$97\frac{1}{2}$
Obligacye Drogi Żel. Terespolskiéj	$81\frac{1}{2}$	81
Akcye Drogi Żel. Warsz.-Wied ..	60	$61\frac{5}{8}$
Akcye Drogi Żel. Warsz.-Bydg...	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{5}{8}$
1-sza pożyczka premiowa z r. 1864	$136\frac{5}{8}$	137
2-ga „ „ z r. 1866	$136\frac{5}{8}$	$136\frac{3}{4}$
5% Pożyczka Stieglitza ...	$69\frac{5}{8}$	$69\frac{7}{8}$
5% Listy Zastawne Ruskie. ..	$81\frac{3}{4}$	$81\frac{1}{2}$
Żyto na targu ... (za wispel z 2000 f. cel. czyli 2442 fnt. ros. w jesien)	55	55
dto „ dostawę.	54	54
Dyskonto. 4%		
Wiedeń.		
Wexle na Londyn...........	123.80	123.90
„ „ Hamburg...........	90.50	90.60
„ Paryż..............	49.20	49 20
Pożyczka Narodowa..........	71.90	71.90
5-proc. Metaliki............	62.70	62.70
Akcye Banku Kredytowego.....	309.20	308.70
Dyskonto........... 4%		
Paryż.		
Renta 3%	73.42	73.70
Renta włoska........	56.20	56.90
Akcye Kredytu Ruchomego....	230.	235.
Dyskonto .... $2\frac{1}{2}$%		
Londyn.		
3% Papiery (Consols)	$93\frac{7}{16}$	$93\frac{7}{16}$
Dyskonto . . $2\frac{1}{2}$%		

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą dnia 25 sierpnia stóp 3 cali 6.

Pochmurno i zimno.

Targi Warszawskie z dnia 25 sierpnia.

	Czetwert rs.	Czetwert k.	korzec od rub.	korzec od kop.	korzec do rs.	korzec do kop.
Pszenica od 240 — 250 funt	12	96	7	15	8	10
Żyto... od 230 — 240 „	7	64	4	50	4	$77\frac{1}{2}$
Jęczmień 4 i 2-rzędowy	—	—	—		3	—
Owies	3	60	2	$17\frac{1}{2}$	2	25
Gryka.............	—	—	—	—	—	—
Rzepik letni	—	—	—	—	—	—
Rzepak rapps zimowy	—	—	—	—	—	—
Siemie lniane	—	—	—	—	—	—
Groch polny..........	—	—	—	—	—	—
„ cukrowy.........	—	—	—	—	—	—
Kasza jagiana.........	—	—	—	—	—	—
jęczmienna.......	—	—	—	—	—	—
gryczanna gruba....	—	—	—	—	—	—
drobna....	—	—	—	—	—	—
Mąka par. pszenna 000 pud.	—	—	—	—	—	—
„ „ 00 „	—	—	—	—	—	—
„ „ I... „	—	—	—	—	—	—
„ „ II.. „	—	—	—	—	—	—
„ żyt. pyt. N. 1 i 2 „	—	—	—	—	—	—
Jarzyny: Kartofle	1	32	—	75	—	$82\frac{1}{2}$
Buraki..........	—	—	—	—	—	—
Kapusta zwycz. pud.	—	—	—	—	—	—
Okrasa: Masło świeże funt	—	—	—	—	—	—
ditto solone.. pud.	—	—	—	—	—	—
Olej rzepakowy .... pud	—	—	—	—	—	—
Olej lniany .... pud	—	—	—	—	—	—
Śledzie szkockie .... beczka	—	—	—	—	—	—
„ angielskie.... beczka	—	—	—	25	—	30
Siano............. pud	—	—	—	—	—	25
Słoma............. pud	—	—	—	—	—	—
Drzewo opał. twar. sąż. kub	—	—	—	—	—	—
„ „ mięk. ditto	—	—	—	—	—	—

Dowozy:
Osią, koleją i Wisłą.
Pszen. 300, Żyta 1000 Jęczm. — Owsa 800 kor.

Cena Okowity dnia 25 sierpnia.

Wiadro od rs. 3 kop. 70 do rs. 3 kop. 75
Za garniec do rs. 1 k. 20½ do rs. 1 kop. 22½

Poczty odchodzące z Warszawy.

Codziennie:

Do Radomia o godz. 10 rano, omnibus; — do Lublina o godz. 1 popoł., kareta; — do Łomży o godz. 2 popoł., kareta; — do Lublina o godz. 6 po poł., omnibus; — do Sochaczewa o godz. 6 po poł., omnibus; — do Radomia o godz. 6 minut 30 po poł., kareta. Oprócz tego wyprawiana zostaje:

W Czwartek. Do Piaseczna o godz. 12 w południe wózkowa; — do Radymina o godz. 6 po poł., karetka; — do Brześcia o godz. 6 po poł. wozowa.

Warszawa, dnia 13 (25) sierpnia 1869 r.—Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.—W Drukarni Gazety Polskiéj.—Redaktor **Rudolf Okręt.**

Dodatek